

Tárgytematika / Course Description

Vizuális nevelés ttp és szemléltetés

AKLB_TTTM041

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Szunyogh László

Félév / Semester: 2019/20/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

Cél:

A hallgató előzetes vizuális nevelési és pedagógiai ill. pszichológiai tanulmányaira építve megteremteni az ismeretek és képességek szintézisét, valamint olyan módszertani felkészültséget, amely a tanítói munkához nélkülözhetetlen.

Feladat:

A megszerzett vizuális műveltségi elemek alkalmazása az oktatás-nevelés folyamatában. A vizuális közlésformák és az esztétikai-művészeti nevelés feladatainak értelmezése a tanítói munkában.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

TANANYAG

I. A vizuális nevelés főbb problémái, területei, rendszere. A vizuális kultúra szerepe, jelentősége.

1. A vizuális nyelv elemei, elsajátítása, alkalmazása az ábrázolásban és kifejezésben. Pont, vonal, folt és plasztikai megfelelők. A színek.

II. A vizuális megismerés, a vizualitás kapcsolata a többi tantárggyal, megjelenési formái a tanítói munkában.

2. A vizuális problémák és programozásuk az oktató - nevelő munka folyamatában. Tér, forma, szín, mozgás és változás. A jelenségek komplexitása.

III. A gyermeki önkifejezés sajátosságai, fejlődése a gyermek ábrázoló és képalkotó tevékenysége. Vizuális kommunikáció és nevelés.

3. Gyermekmunkák elemzése. A fejlődési szakaszokhoz illeszkedő tanítói metodikák.

IV. A vizuális megismerés folyamata, a látás fiziológiája. A látásnevelés alapvető feladatkörei, a tanóra tervezésének módszertani sajátosságai. .

4. A feladatsorok felépítése; összefüggéseik tanulmányozása. Vizuális problémák elemzése, modellezése.

V. A természet utáni tanulmányok munkafolyamatának elemzése, az óra felépítésének módszertani kérdései.

5. A szemléltetés. Táblai rajz. A modellválasztás - beállítás – elemzés.

VI. Direkt és indirekt közlés típusú feladatok. A redukció folyamata, értelmezése, az óra felépítésének módszertani sajátosságai.

6. Óraszervezési gyakorlatok, oktatási helyzetek modellezése. Az értékelés szempontjai, módszerei.

VII. Képző- és iparművészeti alkotások elemzése és helye a vizuális nevelés folyamatában.

7. Elemzési és óratervezési gyakorlatok. Kortárs művészet, új média a vizuális nevelésben. A tanító szerepe az ízlésformálásban.

VIII. Népművészeti alkotások elemzése, a népi kultúra hagyományainak szerepe a tanítói munkában. Tárgyi és szellemi értékorientáció az iskolában. Művészet a nevelésben.

8. Elemzési és óratervezési feladatok. Az értékelés szempontjai, módszerei.

IX. A kifejező típusú óra módszertani sajátosságai. Az élmény szerepe a képalkotásban. Élménynyújtás és felidézés, ráhangolás a feladatra. Az értékelés sajátos problematikái.

9. Tananyag programozása kifejező jellegű feladatokban. Óratervezési gyakorlatok.

X. Az értékelés problémái, szakmai és pedagógiai kérdései, módszertani vonatkozásai a vizuális nevelés különböző problémaköreiben. Az önértékelés problematikája és a művészeti nevelés.

10. Ábrázoló, kifejező és díszítő jellegű gyermekmunkák elemzése, értékelése.

XI. A tanító felkészülése, tervező munkája. A tanmenet készítésének, tervezésének szempontjai, pedagógiai és szakmai kérdései.

12. A feladatsorok egymásra épülése, kapcsolódása a tanmenetben.

XII. A gyermek önkifejező tevékenységének fejlesztése az iskolában és az iskolán kívül. Az iskolán kívüli vizuális nevelés formái, lehetőségei.

11. Zárthelyi dolgozat.

XIII. Különböző anyagok és technikák adekvát alkalmazása a vizuális nevelésben. Vizuális problémák markáns megjelenése az egyes technikákban, anyagokban. Kreativitás és tanítói személyiség. Kreativitás és műhelymunka.

13. A műhelymunka és más tevékenységformák a vizuális nevelésben. Bábjáték és szituációs játékok.

XIV. A szűkebb és tágabb környezet esztétikája és nevelő hatása. Tárgyi és mentális környezet. A kreatív tevékenység terápiás jelentősége, lehetőségei.

14. A szemléltető eszközök és a falíútság esztétikája. Tervezési feladatok. Betűk, feliratok, Kép és szöveg elrendezése.

-

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Követelmények:

A hallgató tudjon szemléltetni, modellezni, vizuális problémákat feldolgozni az adott témának legjobban megfelelő módszerrel. Ismerje a látásnevelés főbb problémáit, a tananyag strukturális felépítését.

Legyen képes szakszerűen megtervezni oktató-nevelő munkájának rövidebb és hosszabb távú periódusait.

Az aláírás feltétele:

-sikerés zárthelyi dolgozat

A vizsgára bocsátás feltételeként:

- értelmezzen egy vizuális problémát feladatsorban;

- készítsen a főbb témakörök feladataihoz óravázlatokat (tanulmányok, díszítő feladatok, műelemzés, tematikus képalkotások);

A feladatsor és az óravázlatok leadási határideje az utolsó szeminárium előtti hét. Ezek érdemjegye, valamint a zárthelyi dolgozat érdemjegye a kollokviumi felelet értékelésekor beszámítandó.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

A vizuális nevelés pedagógiája a 6-12 éves korosztályban. Szerk.: Bálványos Huba Bp. Balassi Kiadó 2000. Tankönyv
Bálványos H. - Sánta L.: A vizuális megismerés, a vizuális kommunikáció. Bp. BTF. 1991

-

Ajánlott irodalom:

Bálványos Huba: Esztétikai-művészeti ismeretek Bp. 1998. Balassi Kiadó. Tankönyv

Kazanlár Emil: Bábjáték. Bp. Múzsák Közművelődési Kiadó. "Kaptár" sorozat.

Kepes Gy: A látás nyelve. Bp. Gondolat K., 1979.

Kézművesség. Szerk. Gaul Emil. Bp. Magyar Iparművészeti Főiskola, 1993.

Látás és szemléltetés Szöveggyűjtemény. In.: Vizuális Kultúra IV. Szerk.: Bálványos Huba. Balassi Kiadó, Bp. 2003.

Nézz, láss, kérdezz I-III. Bp. Gondolat Kiadó, 1983.

Rudolf Arnheim: A vizuális élmény. Bp. Gondolat Kiadó, 1979.

Sándor Zsuzsa: A vizuális nyelv képi világa. Miskolci Egyetemi Kiadó, Sárospatak, 2003.

Sándor Zsuzsa: Ábrázolás és művészet. Bp. Tankönyvkiadó, 1988.

Soltra E.: A rajz tanítása. Tk. Bp.

Szemelvények a gyermekrajz kutatásának történetéből. Sáospatak: CTF, 1994.

Szentirmai László: Bábtörténet. Sáospatak: CTF, 1994.

Vizuális művészetek pszichológiája 1. Szerk. Farkas András és Gyebnár Viktória. Bp. Nemzeti Tankönyvkiadó, 199